

ALGEMENE BESCHOUWING

De huidige omstandigheden (oorlog Israël/Palestina, kou, stakingen en gaslek) vormden een “perfect storm”. Onrust bij de handelaren, nog steeds bevreesd van de energiecrisis. Oplopende prijzen op de korte termijn. Van tijdelijke aard.

De onderliggende vraag/aanbodverhouding is goed in balans. Veel data wijst op prijsdaling op de middellange en lange termijn. Ook op de korte termijn is er nog voordeel te halen met open posities.

Prijzontwikkeling overzicht	Pagina 2
Tekstuele toelichting	Pagina 3
Prijzontwikkeling elektriciteit	Pagina 5
Gratis elektriciteit	Pagina 6
Prijzontwikkeling gas	Pagina 7
Prijzinvoeden	Pagina 8
Ondersteunende voorbeeldgrafiek	Pagina 9

TREND: Veel data wijzen op prijsdaling.

ADVIES: 50% van volumes 2024 klikken

Actuele klikprijzen?

JAAR	PEAK p/MWH	OFFPEAK p/MWH	GAS p/MWH
2024	€127,74	€116,77	€49,70
2025	€118,77	€110,50	€45,25
2026	€109,51	€103,37	€37,41

ELEKTRICITEITSPRIJZEN

- Korte stijging door aankomst eerste winterweer
- Groeiend hernieuwbaar elektriciteitsaanbod
- Alles wijst op prijsdaling

GASPRIJZEN

- Volle gasvoorraden
- Zeer matige Chinese economie, bij herstel import Russisch gas
- Weertrends voorspellen milde en natte winter

Als onderdeel van onze toewijding aan het verstrekken van relevante en actuele informatie over energiemarkten, presenteren wij u een marktrapport van de huidige situatie op de elektriciteit en gas markten.

Algemeen

- De vraag naar gas neemt tijdelijk af door matige weersvoorspellingen, zichtbaar in de dalende gasconsumptie in Nederland, Europa en Azië.
- Analisten zijn optimistisch over de wintervoorraden.
- Windenergie is gunstig voor de gasprijs.
- +De gezamenlijke LNG-bevoorrading kan de energieprijzen beïnvloeden.
- +Het Midden-Oostenconflict vormt een risico; bij escalatie kan de TTF-gasprijs stijgen naar 135 euro per megawattuur in 2024.
- +Onverwacht onderhoud bij Noorse gasvelden resulteerde in een dagelijks gemis van 54 miljoen kubieke meter gas.
- +Een rapport van The Hague Centre for Strategic Studies waarschuwt voor een mogelijke gascrisis en adviseert maatregelen.
- +TenneT plant uitbreiding en versterking van het energienet op 700 locaties om te voldoen aan de groeiende elektriciteitsvraag tijdens de energietransitie.

Gasvraag neemt tijdelijk af

Het koudere weer leidt voor alsnog niet tot een grotere behoefte aan gas, zoals blijkt uit de recente daling in gasverbruik die wordt weergegeven in de grafiek hieronder. Dit is een langverwacht moment, waarbij we ons afvragen hoe koud het in de nabije toekomst zal worden en wat de impact zal zijn op de gasprijzen. Afname in gasgebruik is niet beperkt tot Nederland; het is een trend die heel Europa en Azië omvat. Deze regio's voorzien zichzelf van LNG, wat gezamenlijk de energieprijzen aanzienlijk kan beïnvloeden. Logischerwijs zijn analisten optimistisch dat we met de bestaande gasvoorraden goed voorbereid zijn op de winter.

Escalatie midden - oosten brengt risico's

Tot nu toe heeft het Midden-Oostenconflict weinig impact gehad op de Europese energieprijzen, maar het vormt wel een potentieel risico. Volgens RaboResearch kan bij verdere escalatie van het conflict, met betrokkenheid van Iran, de VS en Saoedi-Arabië, de TTF-gasprijs aanzienlijk stijgen tot 135 euro per megawattuur in 2024. Je vindt meer details over dit onderzoek op de website van Rabobank

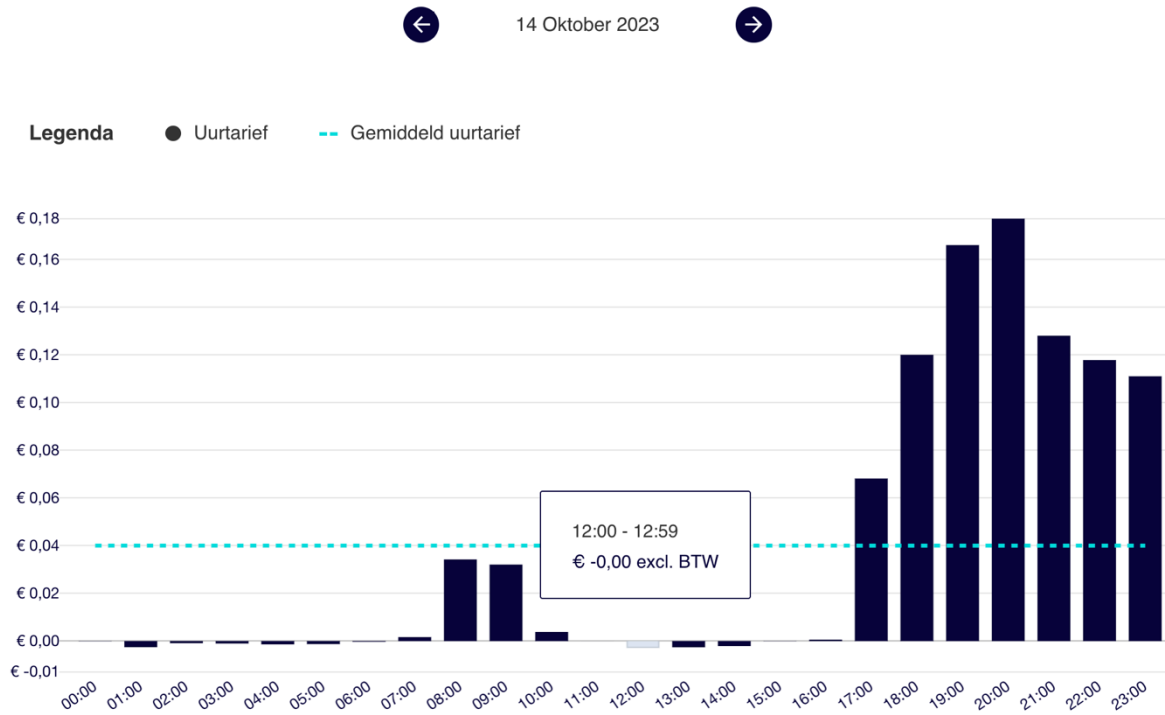
Onderhoudt Noors gas

De beschikbaarheid van Noors gas verminderde onverwacht eerder deze week vanwege spoedonderhoud bij twee gasvelden. Dit resulteerde in een dagelijks tekort van meer dan 54 miljoen kubieke meter. Naast deze ongeplande reparaties zijn er ook geplande onderhoudswerkzaamheden die naar verwachting in november worden afgerond.

Waarschuwing mogelijke gascrisis

Een recent rapport van The Hague Centre for Strategic Studies benadrukt de noodzaak van actie om Nederland te beschermen tegen een mogelijke toekomstige gascrisis. Vanwege toenemende geopolitieke onzekerheid waarschuwt het rapport voor meer schommelingen en hogere prijzen op de olie- en gasmarkt. Het veiligstellen van de nationale gasvoorziening wordt als cruciaal beschouwd. Desondanks concludeert het rapport dat Nederland onvoldoende maatregelen neemt om een nieuwe crisis te voorkomen. Een aanbeveling uit het rapport is om blijvend gebruik te maken van de resterende Nederlandse gasvelden om zo de afhankelijkheid van gasimport te verminderen.

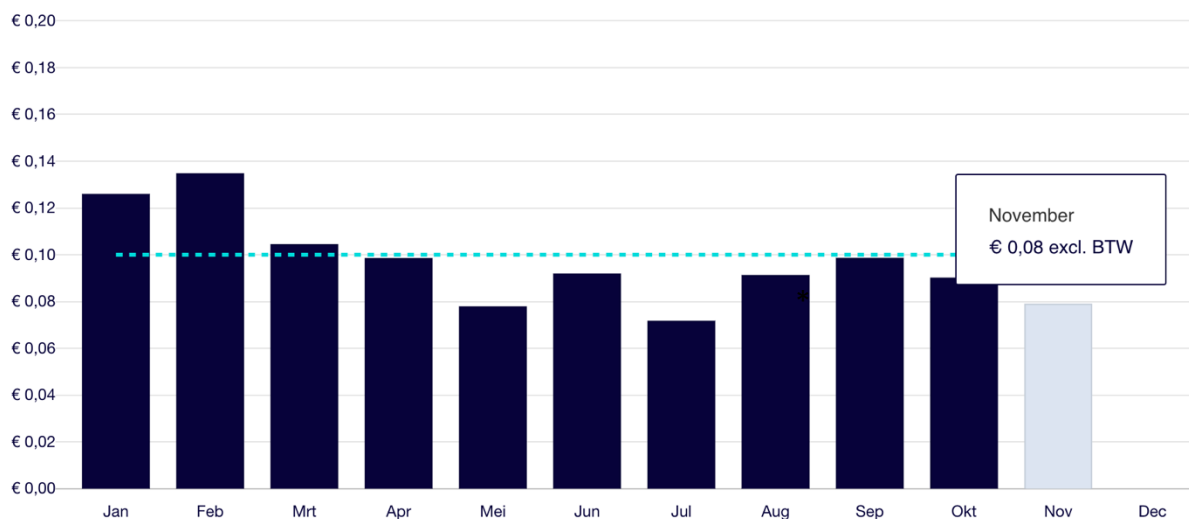
GRATIS ELEKTRICITEIT

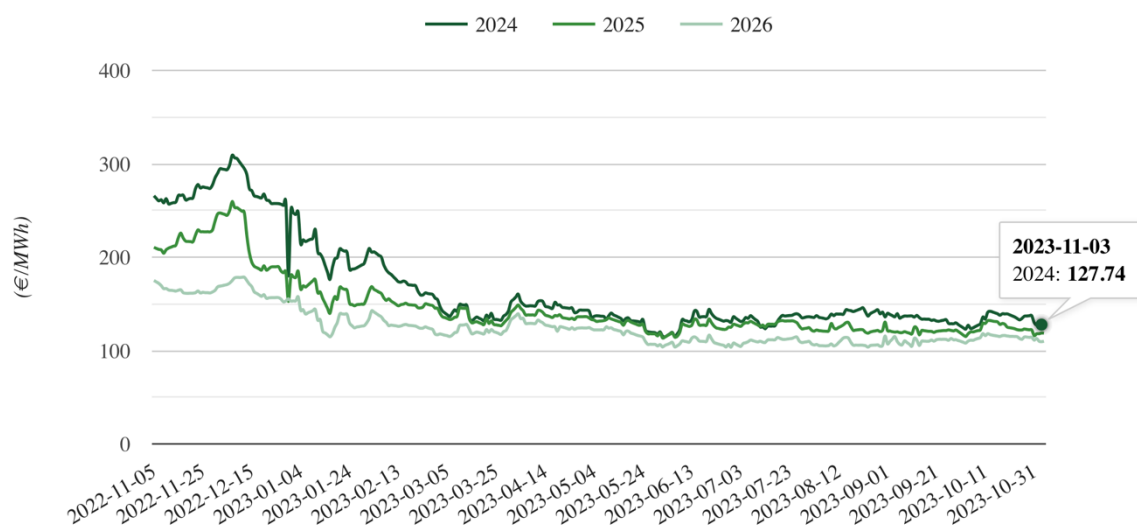
De negatieve uursprijzen houden lang aan in 2023. Klanten van INretail Energie hebben bijvoorbeeld op 13-15 oktober vrijwel niets hoeven betalen tijdens openingstijden.

We gaan hiermee over de 250 negatieve uursprijzen in 2023 heen, waarvan de meeste tijdens winkelopeningstijden.

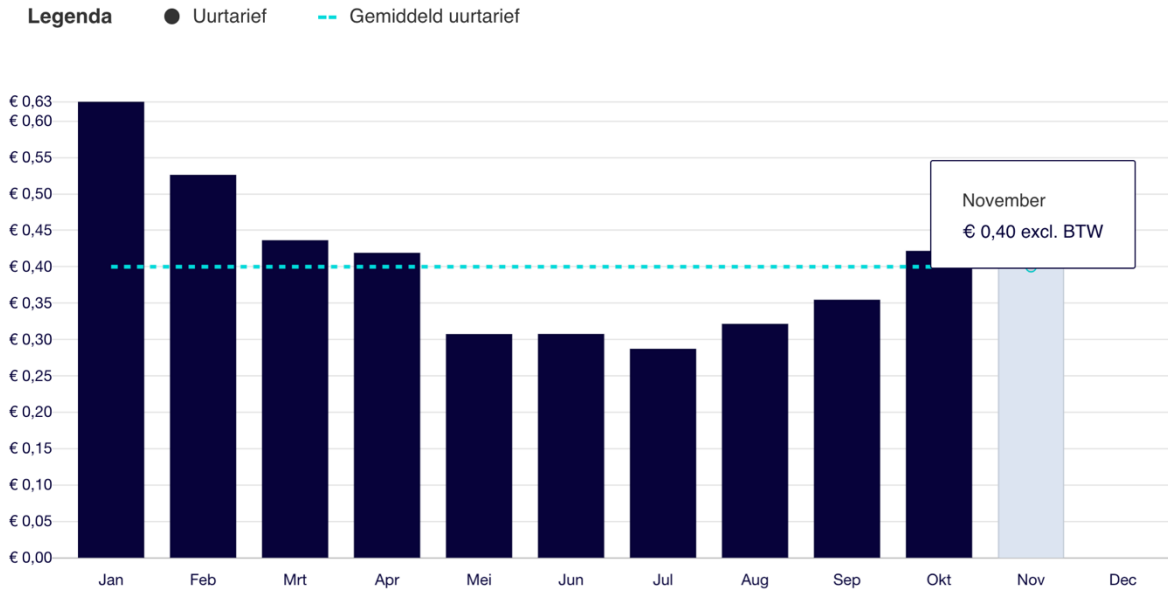
ELEKTRICITEITSPRIJS DYNAMISCH // SPOT

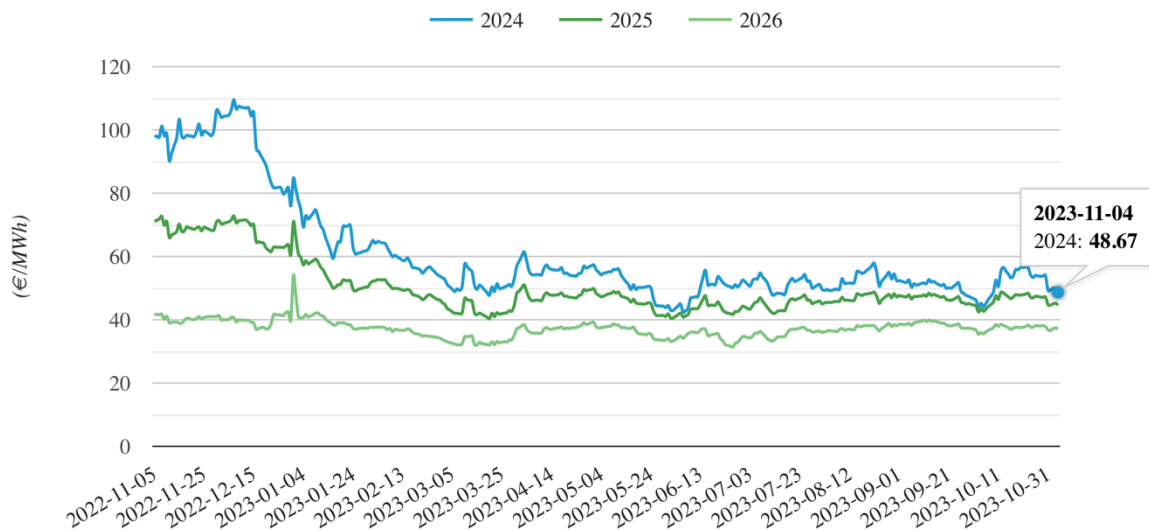
ELEKTRICITEITSPRIJS 2024 VAST// FIXED

GASPRIJS DYNAMISCH // SPOT

GASPRIJS 2024 FIXED VAST // CLICK

Prijsinvloeden

Vraag/aanbod op wereldmarkt || Weersinvloeden

- 1** **RUSLAND:** Afhankelijkheid bijna geheel afgebouwd

- 2** **VS:** Groot belang om leverantie van LNG te blijven stimuleren. Heeft als doel de EU/VS betrekkingen te versterken. Zal in lijn met dit doel blijven leveren.

- 3** **CHINA:** Zwakke economie, geen aanzienlijke vraagvermeerdering op korte termijn. Kan toekomstige energiehonger stillen door levering vanuit Rusland. Vraagt minder op wereldmarkt. Grootste leverancier van LNG in China, Australië kan hierdoor meer aan EU leveren.

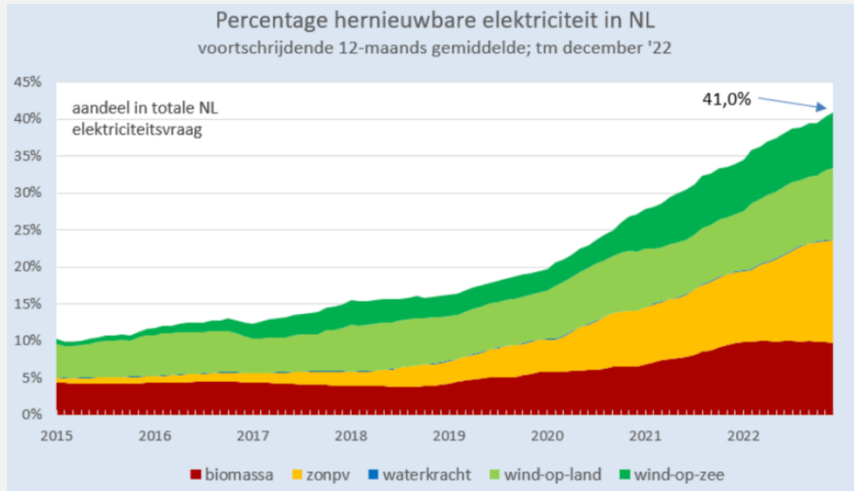
- 4** **WINTER-24:** Deskundigen verwachten een milde en natte winter. Er is sprake van trendmatig hogere temperaturen. Er wordt geenzins een elfstedentocht verwacht. Bij een extreem koude winter spelen alle overige boven – en onderstaande aspecten mee voor prijsstijgingen.

- 5** **BERGING:** De vullingsgraad (97%) van de bergingen (EU) zijn bovengemiddeld. Dit geeft ruimschootse dekking aan eventueel koud winterweer.

- 6** **DUURZAME OPWEK:** De duurzame opwek via wind, zon en de rest blijft groeien. Elke toename verlaagd de vraag voor zowel gas als elektriciteit.

- 7** **LAGERE BINNENLANDSE VRAAG:** De energiecrisis heeft geresulteert in historische vraagcijfers. De gasvraag is terug op het niveau van 1970.

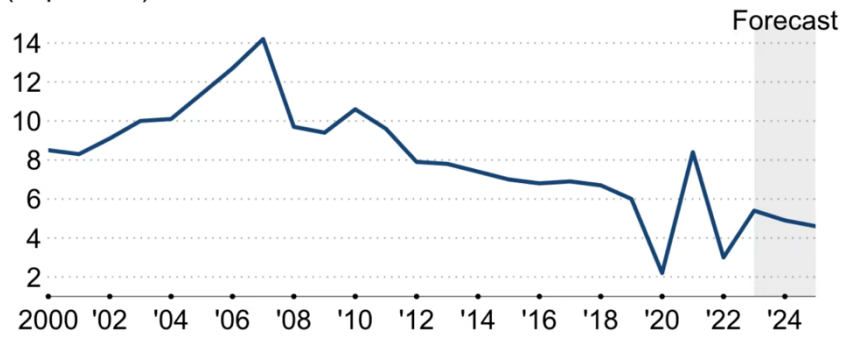
DUURZAME OPWEK: Steeds meer hernieuwbaar

CHINESE GROEI: Zwakke groei, mogelijke krimp

China's annual GDP growth

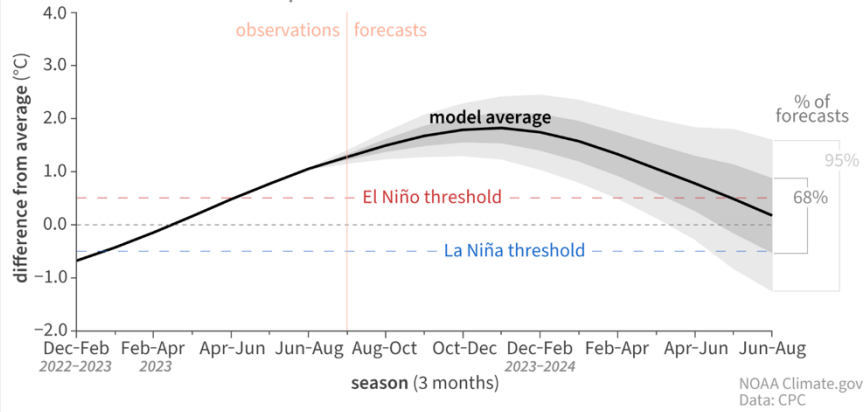
(In percent)

Source: China National Bureau of Statistics, Nikkei, Nikkei Quick News

WINTER-24: El Niño-periode, warmer dan gemiddeld.

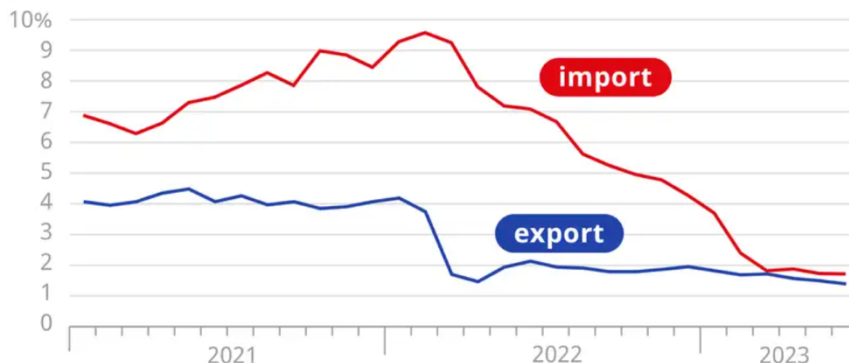
NMME seasonal forecasts, September 2023

RUSLAND: Afhankelijkheid bijna geheel afgebouwd

Handel EU met Rusland

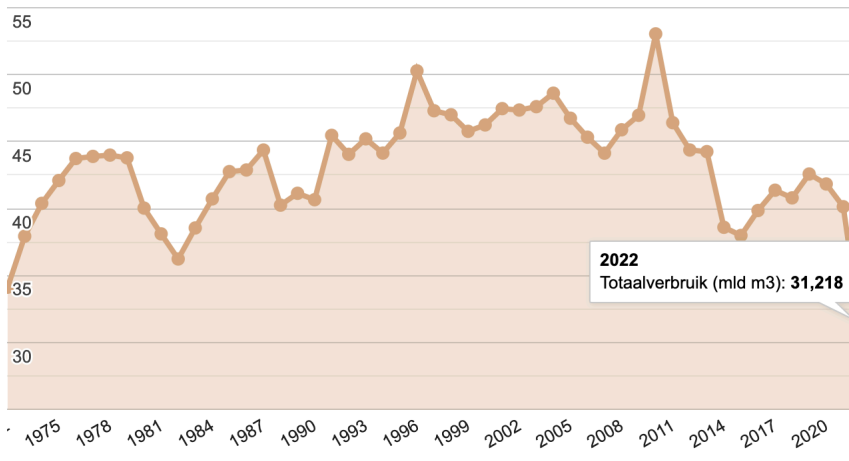
Russisch aandeel in Europese handel (%), seizoensgecorrigeerd

VERMINDERDE VRAAG: Laagste niveau in 50 jaar

Gasverbruik op laagste niveau in 50 jaar

Vooral huishoudens en grote industriële bedrijven verbruikten minder

VOLLE BERGINGEN: 97% vulgraad op publicatiedag 16/10/23

Gasvoorraad: % vulling per dag (97%)

(97% op vrijdag 13 oktober 2023)

